

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Медичний інститут

Кафедра терапевтичних та хірургічних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор
Іщенко Н.М.

“ ” 2021 року

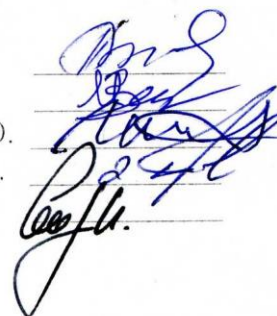
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОФТАЛЬМОЛОГІЯ»

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність 222 «Медицина»

Розробник
Завідувач кафедри розробника
Гарант освітньої програми
Директор інституту
Начальник НМВ

Гіржева Г.В.
Зак М.Ю.
Клименко М.О.
Грищенко Г.В.
Шкірчак С.І.

ВСТУП

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Травматологія і ортопедія	
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»	
Спеціальність	222 «Медицина»	
Спеціалізація (якщо є)	Лікувальна справа	
Освітня програма	Медицина	
Рівень вищої освіти		
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	4 рік	
Навчальний рік	2021 – 2022	
Номери семестрів:	Денна форма	Заочна форма
		-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90 годин	
Структура курсу: – лекції – практичні заняття – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	8	-
	22	
	60	
Відсоток аудиторного навантаження	Аудиторне навантаження – 30%, СРС – 60%	
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Атестація	
Форма підсумкового контролю	Диференційний залік	

Програма вивчення навчальної дисципліни «Офтальмологія» складена відповідно до **освітньо-професійної програми** другого рівня вищої освіти з підготовки магістрів зі спеціальності 222 «Медицина» ЧНУ імені Петра Могили, затвердженої Вченою Радою ЧНУ імені Петра Могили від . . . 2021 (протокол №).

Програма складена у відповідності з наступними нормативними документами:

- Закон України «Про вищу освіту» 01.07.2014 №1556-VII.
- Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
- Національний класифікатор України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010 // Видавництво "Соцінформ". - К.: 2010.
- Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18 листопада 2014 року № 1361 «Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003:2010» (зміна № 2).
- Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009: 2010. Чинний від 01.01.2012 р. Із змінами і доповненнями, внесеними наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 29 листопада 2010 р. № 530.
- Кабінет Міністрів України від 23 листопада 2011 р № 1341 Київ «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» додаток до Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. №1341 «Національна рамка кваліфікацій».
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 28.10.2012 №385 «Перелік лікарських посад у закладах охорони здоров'я»

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Офтальмологія» є клінічна анатомія, фізіологія, методи дослідження органа зору та його придатків, етіологія, патогенез, діагностика та лікування найбільш поширених офтальмологічних захворювань, заходи з організації санітарно-епідемічного режиму в офтальмологічній клініці; перев'язочний матеріал і способи його застосування; клініка, діагностика, перша медична допомога, принципи лікування при травматичних ушкодженнях; загальні питання запальних захворювань органа зору; основи офтальмоонкології; методологія обстеження офтальмологічного хворого.

Об'єкт діяльності – збереження здоров'я населення, профілактика та лікування захворювань органа зору та його придатків.

Міждисциплінарні зв'язки

Офтальмологія як навчальна дисципліна:

а) базується на вивченні студентами:

- медичної і біологічної фізики: фізичної оптики, фізичних основ діагностичних і фізіотерапевтичних (лікувальних) методів, що застосовуються у медичній апаратурі; трактувати загальні фізичні та біофізичні закономірності, що лежать в основі життєдіяльності людини;
- анатомії людини: визначити топографо-анатомічні взаємовідносини органів і систем людини; інтерпретувати статеві, вікові та індивідуальні особливості будови організму людини;
- мікробіології, вірусології та імунології: інтерпретувати біологічні властивості патогенних та непатогенних мікроорганізмів, вірусів та закономірності їх взаємодії з макроорганізмом, з популяцією людини і зовнішнім середовищем; трактувати основні механізми формування імунної відповіді організму людини;
- гістології, цитології та ембріології: трактувати мікроскопічну будову різних органів людини в аспекті взаємозв'язків тканин, що входять до їх складу в різні вікові періоди, а також в умовах фізіологічної та репаративної регенерації;
- фізіології: аналізувати стан сенсорних процесів у забезпеченні життєдіяльності людини; пояснювати фізіологічні основи методів дослідження функції організму;
- внутрішніх хвороб: визначати тактику ведення хворого при найбільш поширених терапевтичних захворюваннях; ставити діагноз і надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах у клініці внутрішніх хвороб;
- хірургії: надавати невідкладну медичну допомогу при найбільш поширених хірургічних захворюваннях; планувати обстеження хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень при найбільш поширених хірургічних захворюваннях і їх ускладненнях;
- патоморфології: трактувати етіологію, патогенез та морфологічні зміни на різних етапах розвитку хвороби, структурні основи видужання, ускладнень та наслідків хвороб;
- патофізіології: інтерпретувати причини, механізми розвитку та прояви типових патологічних процесів;
- радіології: обирати оптимальний метод променевого дослідження для виявлення функціонально-морфологічних змін при патології різних органів та систем;
- неврології: визначати основні симптоми і синдроми ураження різних відділів нервової системи;
- оториноларингології: ставити попередній діагноз найбільш поширених ЛОР-захворювань і пошкоджень;
- фтизіатрії: планувати схему обстеження хворого на туберкульоз, аналізувати отримані дані та визначати режими лікування хворих із різними клінічними формами туберкульозу й інтегрувати з цими дисциплінами;

б) закладає основи вивчення студентами:

- інфекційних хвороб: виявляти основні клінічні симптоми, що формують характерний синдром щодо найбільш поширених інфекційних хвороб;
 - епідеміології: інтерпретувати причини виникнення і закономірності розвитку епідемічного процесу, основні нормативні документи в галузі епідеміології;
 - професійних хвороб: проводити обстеження хворого, ставити попередній діагноз та визначати тактику ведення хворих на найбільш розповсюджені професійні захворювання;
 - онкології: визначати тактику обстеження і ведення пацієнтів з підозрою на злоякісну пухлину,
- що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосовувати знання з офтальмології в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності;
- в) *закладає основи* здорового способу життя та профілактики порушення функцій органа зору та його придатків в процесі життєдіяльності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1 Метою викладання навчальної дисципліни «Офтальмологія» є:

- оволодіння методами діагностики;
- лікування та профілактика найбільш розповсюджених офтальмологічних захворювань;
- оволодіння систематизованими знаннями з організації офтальмологічної допомоги;
- формування практичних умінь з використання офтальмологічного інструментарію;
- оволодіння навичками огляду офтальмологічних хворих;
- знайомство з принципами місцевого і загального знеболення;
- опанування вмінням діагностувати травматичні ушкодження органа зору та його придатків та надавати при них першу медичну допомогу
- знайомство з основами офтальмоонкології;
- формування практичних умінь щодо обстеження офтальмологічного хворого і оформлення його результатів в медичній карті стаціонарного хворого;
- формування здатності застосовувати набуті знання, уміння, навички та розуміння з офтальмології для вирішення типових задач діяльності лікаря в галузі охорони здоров'я на відповідній посаді, сфера застосування яких передбачена визначеними переліками синдромів та симптомів захворювань, фізіологічних станів та захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій.

1.2 Основними завданнями вивчення дисципліни «Офтальмологія» є:

- засвоєння основних заходів, необхідних для організації роботи в офтальмологічному відділенні і забезпечення профілактики виникнення і розповсюдження внутрішньо-лікарняної інфекції;
- набуття практичних навичок з огляду органа зору та його придатків;
- набуття практичних навичок для надання першої медичної допомоги при таких станах як травми органа зору та його придатків: контузіїх, пораненнях і опіках;
- набуття практичних навичок для біомікроскопічного та офтальмоскопічного огляду органа зору;
- засвоєння знань з основ місцевої і загальної анестезії, набути вміння вибирати метод знеболення в залежності від стану хворого і наявної офтальмопатології;
- набуття практичних навичок для діагностики і диференціальної діагностики при різноманітних офтальмологічних інфекційних процесах, отримання умінь щодо вибору лікувальної програми і засобів профілактики при інфекції органа зору та його придатків;
- набуття навичок і умінь для обстеження офтальмологічного хворого та оформлення результатів у відповідній медичній документації;
- формування морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворим.

1.3 Програмні компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Дисципліна забезпечує набуття студентами *компетентностей*:

- **інтегральна:** здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог;
- **Загальні:**
 1. здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
 2. здатність знати та розуміти предметну область та професійну діяльність;
 3. здатність спілкуватися державною мовою;
 4. здатність до адаптації та прийняття обґрунтованого рішення в новій ситуації;
 5. здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально та свідомо
- **Спеціальні (фахові, предметні):**
 1. Навички комунікації та клінічного обстеження пацієнта (збір анамнезу у офтальмологічного хворого)
 2. Здатність визначати перелік необхідних клініко-лабораторних та інструментальних досліджень та оцінювати їх результати (складання плану обстеження і оцінка їх результатів);
 3. Здатність встановлювати попередній та клінічний діагноз захворювання (проведення об'єктивного обстеження офтальмологічного хворого; проведення диференційної діагностики);
 4. Здатність визначати принципи лікування захворювань, необхідний режим праці та відпочинку і характер харчування (призначення відповідного лікування);
 5. Здатність діагностувати невідкладні стани (надання першої медичної допомоги);
 6. Здатність визначати тактику та надавати екстрену медичну допомогу (оцінювання важкості клінічних проявів хвороби);
 7. Здатність виконувати медичні маніпуляції (виконання медичних процедур і медичних маніпуляцій (промивання кон'юнктивальної порожнини, закапування крапель, промивання слезових шляхів, закладання мазі, виворот верхньої повіки));
 8. Здатність визначати тактику ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду (забезпечення догляду за слабкозорими);
 9. Здатність проводити експертизу працездатності
 10. Здатність вести медичну документацію

1.4 Програмні результати навчання з дисципліни:

ПРН 1 Володіти навичками комунікації та клінічного обстеження пацієнта. Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя.

ПРН 2 Оцінювати інформацію щодо діагнозу застосовуючи стандартну процедуру, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень. Визначати перелік необхідних клініко-лабораторних та інструментальних досліджень та оцінювати їх результати (за переліком 4 ОПП).

ПРН 3 Виділяти провідний клінічний симптом або синдром (за переліком 1) ОПП. Встановлювати попередній діагноз, здійснювати диференціальну діагностику та визначати клінічний діагноз захворювання (за переліком 2 ОПП).

ПРН 4 Визначати принципи лікування захворювань, необхідний режим праці та відпочинку, характеру харчування (за переліком 2 ОПП).

ПРН 5 Діагностувати невідкладні стани (за переліком 3 ОПП).

ПРН 6 Визначати тактику та надавати екстрену медичну допомогу (за переліком 3 ОПП).

ПРН 8 Виконувати медичні маніпуляції (за переліком 5 ОПП).

ПРН 12 Визначати тактику ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду (діти, вагітні, працівники, професії яких передбачають обов'язковий диспансерний огляд).

ПРН 13 Проводити експертизу працездатності.

ПРН 14 Вести медичну документацію

ПРН 17 Планувати, проводити та аналізувати заходи щодо організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню.

ПРН 18 Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

- здатність проведення професійної діяльності у соціальній взаємодії, заснованій на гуманістичних і етичних засадах;
- здатність ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини;
- здатність використовувати знання та розуміння предметної області та розуміння професії;
- здатність виявляти знання в практичних ситуаціях;
- здатність використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для рішення типових завдань професійної діяльності;
- здатність аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях;
- розуміння і дотримання принципів деонтології та етики у професійній діяльності;
- розуміння про норми санітарно-епідемічного режиму та вимог техніки безпеки при здійсненні професійної діяльності;
- розуміння саморегуляції та ведення здорового способу життя, здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність усвідомлювати вибір стратегії спілкування, навички міжособистісної взаємодії;
- здатність дотримуватись норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, ефективно працювати в команді;
- здатність ефективно спілкуватися, формувати та розв'язувати завдання рідною мовою як усно, так і письмово;
- здатність використовувати деякі інформаційні і комунікаційні технології;
- здатність аналізувати та оцінювати результати дослідження, вікових, статевих, індивідуальних особливостей організму людини, клінічну анатомію ділянок тіла людини, органів та інших анатомічних утворень;
- збирати, інтерпретувати відповідні дані та аналізувати складності в межах спеціалізації для донесення суджень, що висвітлюють соціальні та етичні проблеми;
- розуміння прагнення до збереження навколишнього середовища;
- здатність демонструвати сучасний рівень знань профільних питань з офтальмології стосовно вирішення проблем медицини;

Результати навчання з дисципліни:

Знати:

- сучасні концепції вітчизняної та зарубіжної теоретичної і практичної офтальмології;
- основні принципи організації офтальмологічної допомоги населенню України;
- основи організації раціонального режиму і лікування офтальмологічного хворого;
- загальні елементи догляду за хворими з офтальмопатологією;
- теоретичні аспекти про офтальмологічний інструментарій і способи його застосування;
- теоретичні аспекти профілактики виникнення і розповсюдження внутрішньо-лікарняної офтальмологічної інфекції;
- класифікацію, клінічні прояви, наслідки офтальмологічних захворювань, методи надання швидкої спеціалізованої допомоги;
- основи знеболювання в офтальмології;

- діагностика запальних захворювань судинної оболонки ока, клінічні прояви, диференційна діагностика, особливості лікування;
- тактику при виявленні глаукоми, клінічні прояви різних стадій, їх діагностика, заходи проведення консервативного та хірургічного лікування;
- загальні питання травм органа зору та його придатків
- загальні питання офтальмоонкології;
- загальні питання офтальмологічних проявів ВІЛ-інфекції;
- клініку, діагностику та лікування гнійно-запальних захворювань придатків органа зору, кон'юнктиви та рогівки;
- методика обстеження хворого, особливості обстеження хворого з офтальмопатологією;
- особливості структури медичної карти стаціонарного хворого.

Вміти:

- організувати відповідні санітарно-епідемічні умови для різних приміщень офтальмологічного відділення;
- проводити збір анамнезу та об'єктивне обстеження офтальмологічного хворого;
- вибрати адекватний спосіб анестезії для проведення того чи іншого втручання;
- діагностувати різноманітні травматичні пошкодження органа зору та його придатків;
- надавати першу медичну допомогу при різноманітних травматичних пошкодженнях органа зору та його придатків;
- вибрати тактику післяопераційного ведення офтальмологічного хворого у залежності від оперативного втручання;
- діагностувати різноманітні запальні та незапальні процеси органа зору та його придатків, проводити між ними диференційну діагностику;
- вибирати відповідну хірургічну тактику для різних стадій розвитку запалень органа зору та його придатків;
- скласти програму консервативного лікування різних запальних процесів органа зору та його придатків;
- оформити карту стаціонарного хворого для пацієнта з офтальмопатологією;

2. Орієнтовний обсяг навчальної дисципліни

90 годин, 3 кредити ECTS.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Офтальмологія.

Розділи:

1. *Клінічна анатомія, фізіологія, методи дослідження органа зору та його придатків.*
2. *Захворювання придатків органа зору.*
3. *Захворювання ока.*
4. *Невідкладна допомога при захворюваннях органа зору та його придатків.*

Кредитна система організації навчального процесу спонукає студентів систематично вчитися протягом навчального року.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

а) лекції; б) практичні заняття; в) самостійна робота студентів; г) консультації.

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів офтальмології.

Практичні заняття за методикою їх організації є клінічними, бо передбачають:

- освоєння методів інструментального дослідження органа зору та його придатків;
- дослідження порушених функцій органа зору хворої людини;
- встановлення діагнозу, на підставі узагальнення отриманих даних;

- призначення адекватного курсу лікування відповідного захворювання;
- вирішення тестів „Крок- 2”, ситуаційних задач.

Клінічні практичні заняття складаються з наступних етапів. Підготовчий етап заняття складається з перевірки присутності студентів та визначення теми та структури заняття. Основний етап включає визначення висхідного рівня знань студентів та розгляду основних питань теми заняття. Ця частина заняття складає близько 20% часу практичного заняття. Після цього студенти під керівництвом викладача проводять курацію 3-4 тематичних хворих, опановуючи необхідні практичні навички. В кінці заняття викладач з'ясовує засвоєння студентами матеріалу практичного заняття, проводить корекцію рівня знань і навичок. Протягом навчання з дисципліни студенти самостійно проводять курацію хворого і пишуть історію хвороби, яку захищають на передостанньому занятті.

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: комп'ютерні тести, розв'язування ситуаційних задач, курація тематичних хворих, трактування даних лабораторних та спеціальних досліджень, що характеризують функціональний стан органа зору, контроль практичних навичок, інші.

Підсумковий контроль здійснюється по його завершенню.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється як середня арифметична оцінка засвоєння циклу і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

По завершенню вивчення дисципліни за навчальним планом усіма студентами передбачено складання підсумкового контролю (диференційного заліку).

3. Структурований навчальний план з дисципліни „Офтальмологія”

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин, з них		СРС	Рік навчання	Вид контролю	
	Всього годин/кред.	Аудиторних				
		Лекцій				Практ. занять
Офтальмологія	90	8	22	60	4	Поточний та диференційний залік

Примітка: аудиторне навантаження – 33 %, СРС – 60 %

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Офтальмологія

Теми з дисципліни «Офтальмологія», які повинні засвоїти студенти:

1. Історія офтальмології. Анатомо-функціональні особливості органа зору. Методи дослідження.
2. Функції органа зору (гострота зору, поле зору).
3. Рефракція та акомодация ока. Косоокість.
4. Захворювання повік, слізних органів, орбіти.
5. Захворювання кон'юнктиви.
6. Захворювання рогівки та склери. Діагностика, лікування.
7. Захворювання судинної оболонки.
8. Патологія кришталика та скловидного тіла. Особливості офтальмохірургії. Курація.
9. Глаукома. Методи дослідження внутрішньоочного тиску.

10. Пошкодження органа зору. Невідкладна допомога.

11. Поступове та раптове зниження зору. Захворювання сітківки та зорового нерву. Зміни органа зору при загальних захворюваннях. Захист історії хвороби.

Конкретні цілі:

- Аналізувати основні етапи розвитку вітчизняної офтальмології.
- Пояснювати анатомічні особливості будови органа зору.
- Пояснювати особливості функцій органа зору. Вміти визначати гостроту зору, поле зору, темнову адаптацію, кольоровий зір. Вміти визначати етапність обстеження хворих з патологією органа зору, ведення медичної документації.
- Визначати рефракцію та акомодацию ока.
- Надавати санітарно-гігієнічні рекомендації при аномаліях рефракції.
- Оцінювати зміни стану зі сторони повік, кон'юнктиви та слізних органів в нормі та при патології.
- Аналізувати особливості клінічного перебігу захворювань орбіти.
- Надавати невідкладну допомогу при гострих запальних процесах орбіти та придатків ока.
- Вміти визначати характер порушень в окоруховому апараті ока, етапність лікування дітей з косоокістю.
- Вміти оцінити стан ін'єкції очного яблука
- Інтерпретувати дані, отримані при бічному освітленні рогівки, передньої камери ока в нормі та при патології
- Інтерпретувати дані біомікроскопії рогівки, передньої камери, райдужки, кришталика, скловидного тіла, в нормі та при патології.
- Вміти надати невідкладну допомогу при гострому кератиті, виразці рогівки, іридоцикліті, увеїті.
- Вміти встановити діагноз катаракти та обґрунтувати лікування.
- Вміти інтерпретувати стан внутрішньоочного тиску.
- Вміти встановити діагноз глаукоми та порядок надання допомоги.
- Вміти пояснити зміни зі сторони сітківки та зорового нерва при раптовій та поступовій втраті зорових функцій.
- Вміти інтерпретувати зміни зі сторони органа зору при загальних захворюваннях організму (цукровий діабет, атеросклероз, гіпертонічна хвороба).
- Вміти надати невідкладну допомогу при:
 - а) сторонньому тілі кон'юнктиви,
 - б) сторонньому тілі рогівки,
- Вміти надати невідкладну допомогу при:
 - хімічних, термічних опіках органа зору, проникаючих пораненнях,
- Вміти визначати етапність обстеження та лікування хворих з патологією органа зору, проводити профілактичні заходи та диспансеризацію хворих, медико-соціальну експертизу.

Тематичний план лекцій

№	Тема	Кількість годин
1	<p>Тема 1. ІСТОРІЯ ОФТАЛЬМОЛОГІЇ. АНАТОМО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНА ЗОРУ. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ.</p> <p>Основні діагностичні методи. Сліпота. Поняття норми та патології органа зору. Досягнення сучасної офтальмології. Предмет офтальмології та його місце серед інших медичних дисциплін. Нарис розвитку офтальмології (Гельмгольц, Грефе, Ельшніг, Дондерс). Історія вітчизняної офтальмології, її витоки в народній медицині Київської Русі. Перші очні клініки. Основоположники вітчизняної офтальмології – Е.В. Адамюк, Л.Г. Беллярмінов, Л.Л. Гіршман, В.І. Добровольський, А.Н. Маклаков. Подальший розвиток вітчизняної офтальмології (А.А. Крюков, С.С.Головін, В.П.Філатов, І.Й. Меркулов, А.І. Дашевський, Н.О. Пучковська та ін.).</p> <p>Очна захворюваність: структура, рівень, динаміка захворюваності на кон'юнктивіт, кератит, запалення і дистрофію судинного тракту і сітківки, косоокість, прогресуючу міопію, пухлини. Частота, географія, сезонність, строки та причини пошкоджень очей, професійна патологія очей. Відмінність структури і рівня очної патології у дітей і дорослих.</p> <p>Вміст орбіти: орбітальна клітковина, нерви, ціліарний вузол, ококорухові м'язи, місце їхнього початку і прикріплення, іннервації, функції. Тенонова капсула, теноновий простір, їхнє значення. Тарзоорбітальна фасція, її значення.</p> <p>Основні причини зниження зору у людей різного віку і статі. Питання крайової очної патології.</p> <p>Сліпота. Характеристика абсолютної, предметної і побутової, професійної сліпоти. Найчастіші захворювання, що призводять до сліпоти людей різного віку. Відмінність причин сліпоти у дітей і дорослих.</p> <p>Зорова сенсорна система (зоровий аналізатор, його головні та допоміжні структури). Головні структури (світлосприймаючий та аналізуючий апарат, фоторецептори та нейрони сітківки, зорові нерви, зовнішні колінчасті тіла, зорові зони кори). Допоміжні структури (ококоруховий апарат та світлопроводячий апарат).</p> <p>Очне яблуко, його зовнішня капсула – склера, рогівка. Особливості будови рогівки, її іннервація, живлення, функції (світлозаломна і захисна).</p> <p>Судинна оболонка та три її відділи: райдужка, війкове тіло, хоріоїдея. Райдужка, її будова, функції, кровопостачання, іннервація. Війкове (циліарне) тіло, ціліарні відростки, будова та функції (утворення внутрішньоочної рідини). Акомодацийний м'яз, його особливості та іннервація. Хоріоїдея, її будова і взаємодія з сітківкою. Дві системи кровопостачання судинної оболонки, їх роль у виникненні і поширенні запальних процесів.</p> <p>Сітківка, її зорово-нервові елементи (колбочки та палички). Жовта пляма, особливості її будови. Зоровий акт. Теорія зору. Основні елементи зорового акту: світловідчуття, периферичний зір, формений зір, бінокулярний зір.</p> <p>Зоровий нерв як продовження внутрішнього шару сітківки, частковий перехрест (хіазма) зорових нервів, зоровий тракт, підкоркові зорові центри, зорові центри кори головного мозку.</p> <p>Вміст очного яблука та камери ока. Кришталік, функції (світлозаломна і акомодацийна), особливості його будови, живлення. Цинові зв'язки (війковий поясок). Скловидне тіло. Передня камера, її вміст. Внутрішньоочна рідина, її склад та роль у внутрішньоочному обміні. Кут передньої камери (райдужно-рогівковий), фонтанові простори. Шлемів канал (венозний синус склери). Задня камера. Шляхи відтоку внутрішньоочної рідини. Вплив центральної нервової системи через вазомоторний і трофічний апарати на внутрішньоочний обмін.</p> <p>Очна ямка, стінки орбіти. Отвори очної ямки: зоровий отвір (зоровий нерв, очна артерія), верхня орбітальна щілина (ококоруховий нерв, відвідний нерв, блоковидний нерв, перша гілка трійчастого нерва), нижня очноямкова щілина. Відношення орбіти до додаткових пазух носа і порожнини черепа</p>	2
2	<p>Тема 2. ФУНКЦІЇ ОРГАНА ЗОРУ (ГОСТРОТА ЗОРУ, ПОЛЕ ЗОРУ)</p> <p>Дослідження центрального зору. Гострота зору, одиниця її виміру, кут зору. Величина мінімального кута зору. Принцип побудови таблиць для вимірювання гостроти зору. Визначення гостроти зору за допомогою таблиць. Роль оптичної системи ока.</p> <p>Дослідження кольорового зору. Колір і його основні ознаки. Умови, необхідні для розпізнавання кольорів. Трихроматизм нормального людського ока. Дихроматизм. Пояснення помилок, допущених дихроматом. Діагностика кольоросліпоти. Поліхроматичні таблиці.</p> <p>Дослідження периферичного зору – поля зору. Нормальні межі поля зору, фізіологічна скотома. Способи визначення поля зору: контрольний, периметрія, кампіметрія. Концентричне звуження поля зору. Сектороподібні дефекти, половинне</p>	2

	<p>випадіння поля зору обох очей (геміанопсія), обмежені дефекти в полі зору (скотома). Види скотом (центральна, периферична, відносна, абсолютна, негативна, позитивна).</p> <p>Дослідження сутінкового зору. Поріг розпізнавання і поріг подразнення, їхня несталість. Адаптація. Теорія подвійності зору. Адаптаційні криві. Гемералопія. Методи виявлення гемералопії. Феномен Пуркин'є і метод С.В. Кравкова. Гемералопія симптоматична і есенціальна, її зв'язок з загальним станом організму, професійними і побутовими умовами.</p> <p>Флуоресцентна ангіографія. Методика проведення. Оцінка хоріоїдальної, артеріальної та венозної фази.</p>	
3	<p>Тема 3. РЕФРАКЦІЯ ТА АКОМОДАЦІЯ ОКА. КОСООКІСТЬ.</p> <p>Вчення про рефракцію. Оптична система очей, її складові частини. Одиниця виміру рефракції – діоптрія. Поняття про фізичну рефракцію ока і вікова динаміка її розвитку. Об'єктивні і суб'єктивні методи визначення клінічної рефракції. Залежність клінічної рефракції від заломлюючої сили оптичних середовищ та довжини вісі ока. Характеристика клінічної рефракції та її різновиди: еметропія, міопія, гіперметропія. Астигматизм. Методи дослідження. Поняття про співрозмірну і неспіврозмірну клінічну рефракцію (еметропія, аметропія, анізометропія). Вікова характеристика та питома вага різних видів рефракції.</p> <p>Еметропія, її клінічна характеристика, поширення, методи визначення.</p> <p>Гіперметропія (далекозорість). Вікова динаміка, поширення. Особливості оптичної корекції гіперметропії.</p> <p>Міопія (короткозорість). Характеристика, вікова динаміка і поширення. Вроджена і прогресуюча короткозорість. Зміни в оболонках ока під час прогресуючої короткозорості. Патогенез, класифікація, роль несприятливих факторів. Принципи медикаментозного та хірургічного лікування. Профілактика. Оптимальна окулярна корекція, контактна корекція, рефракційна хірургія за допомогою ексимерного лазеру.</p> <p>Астигматизм. Характеристика, поширення, вікова динаміка. Види астигматизму, методи його визначення. Особливості скелець, що застосовуються для корекції астигматизму. Контактні лінзи.</p> <p>Акомодація. Конвергенція та її роль при акомодації. Довжина та об'єм акомодації. Зміни акомодації, пов'язані з віком. Спазм і параліч акомодації, їх причини. Діагностика спазмів акомодації та їх профілактика. Зорова втома (астенопія) і методи її лікування. Пресбіопія і її корекція залежно від вихідної клінічної рефракції та віку. Гігієна зорової роботи в дитячому та похилому віці.</p> <p>Дослідження бінокулярного зору. Бінокулярний зір та його сутність. Поняття про відповідні і невідповідні точки сітківки. Фізіологічне подвоєння. Умови глибинного зору. Роль кори головного мозку в стереоскопічності зору. Схема роботи окоорухових м'язів. Фіксаційні та фузійні рухи очей. Виховання рефлексу фузії. Оцінка глибини, окомір. Способи визначення бінокулярного зору: встановлювальний рух, проба за допомогою двох олівців, дослідження з "отвором у долоні". Порушення бінокулярного зору.</p> <p>Зміни окоорухового апарату, які найчастіше трапляються. Розлад глибинного (бінокулярного) зору. Уявна та прихована косоокість. Співдружнтя і паралітична косоокість. Принципи лікування співдружньої та паралітичної косоокості. Профілактика косоокості. Ністагм, причини виникнення, принципи лікування.</p>	2
4	<p>Тема 4. ЗАХВОРЮВАННЯ ПОВІК, СЛІЗНИХ ОРГАНІВ, ОРБИТИ</p> <p>Блефарити, ячмінь, халязіон, абсцес, флегмона повіки. Ураження нервово-м'язового апарату повік. Птоз, лагофтальм. Природжені аномалії (колобома повік, анкілоблефарон, заворот, виворіт повік, епікантус, птоз). Захворювання повік, спричинені демодекозом (особливості клінічної картини, діагностика, лікування та профілактика).</p> <p>Новоутворення повік (доброякісні, злоякісні). Показання до хірургічного лікування, кріодеструкції, променевої терапії, діатермокоагуляції та хіміотерапії.</p> <p>Вроджені аномалії слізної залози. Дакріoadеніт. Етіологія, клініка, методи діагностики, перебіг, ускладнення. Принципи лікування. Синдром Сьєгрена (синдром "сухого" ока під час ураження слізних та інших екзокринних залоз). Патогенез, стадії клінічного перебігу, наслідки. Методи діагностики та терапії. Роль лікаря загального профілю у своєчасній діагностиці і комплексному лікуванні синдрому Сьєгрена. Новоутворення слізної залози (аденокарцинома). Клініка, перебіг, методи діагностики, лікування, прогноз.</p> <p>Вроджені і набуті зміни слезовідвідних шляхів. Відсутність або дислокація слізних точок, звуження або облітерація слізних каналців, дивертикули слізного мішка,</p>	2

	<p>стеноз слізноносового каналу. Методи діагностики, принципи і термін оперативного лікування.</p> <p>Дакріоцистит новонароджених. Клінічні ознаки, причини і час появи. Методи діагностики лікування, можливі ускладнення.</p> <p>Дакріоцистит хронічний. Клініка, причини, перебіг, ускладнення. Методи оперативного лікування. Профілактика.</p> <p>Дакріоцистит гострий (флегмона слізного міхура). Клініка, перебіг, наслідки. Принципи лікування і профілактики.</p> <p>Професійний відбір, трудова та військова експертиза при патології слізних органів.</p> <p>Запальні захворювання орбіти: остеоперіостит, флегмона орбіти, тромбоз печеристої пазухи, пов'язані з захворюванням зубощелепної системи (періодонтити гострий і хронічний, прикоренева гранулема, остеомиєліт щелеп, флегмони і абсцеси щелепно-лицьової ділянки та шиї, фурункули або карбункули обличчя, бешиха обличчя).</p> <p>Шляхи поширення інфекції в орбіту (по венозним і лімфатичним судинам, гематогенно- метастатичним шляхом). Загальна симптоматика, що властива для запального процесу в орбіті.</p> <p>Методи діагностики запальних захворювань орбіти, клініка і перебіг.</p> <p>Новоутворення очної ямки. Доброякісні пухлини (кісти, дермоїдні кісти, ангіоми, остеоми). Злоякісні пухлини (саркома, карцинома). Використання рентгенографії, комп'ютерної томографії, магнітно-резонансної томографії, венографії, каротидної ангіографії, термографії в діагностиці пухлин орбіти. Особливості клінічного перебігу. Методи лікування.</p>	
Разом		8

н практичних занять

№	Тема	Кількість годин
1	Анатомо-функціональні особливості органа зору. Методи дослідження	2
2	Функції органа зору (гострота зору, поле зору).	2
3	Рефракція та акомодация ока. Косоокість.	2
4	Захворювання повік, слізних органів, орбіти	2
5	Захворювання кон'юнктиви	2
6	Захворювання рогівки та склери. Діагностика, лікування.	2
7	Захворювання судинної оболонки.	2
8	Патологія кришталика та скловидного тіла. Особливості сучасної офтальмохірургії. Курація.	2
9	Глаукома. Методи дослідження внутрішньоочного тиску.	2
10	Пошкодження органа зору. Невідкладна допомога.	2
11	Захворювання сітківки та зорового нерву. Зміни органа зору при загальних захворюваннях. Захист історії хвороби.	2
Разом		22

Види самостійної роботи студентів (СРС) та її контроль

з.п.	Тема	Кількість годин	Види контролю
------	------	-----------------	---------------

1	<p>Підготовка до практичних занять - теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначати гостроту зору; 2. Визначати поле зору; 3. Визначати кольоровий зір; 4. Визначати темнову адаптацію; 5. Визначати клінічну рефракцію; 6. Визначати акомодацию та пояснювати зміни; 7. Визначати зміни положення очних яблук в орбіті; 8. Визначати сльозопродукцію 9. Визначати прохідність слізних шляхів та проводити інтерпретацію змін. 10. Оволодіти умінням визначати кут косоокості: <ol style="list-style-type: none"> а/ за Гіршбергом, б/ за допомогою периметра. 11. Здійснювати обстеження роговки за допомогою бічного освітлення; 12. Здійснювати обстеження передньої камери за допомогою бічного освітлення; 13. Здійснювати обстеження оптичних середовищ ока у світлі, що проходить; 14. Визначати війкову чутливість; 15. Курація офтальмологічного хворого 16. Проводити інтерпретацію стану внутрішньоочного тиску за <ol style="list-style-type: none"> а/ допомогою тонометра Маклакова, б/ пальпаторно. 17. Проводити інтерпретацію стану очного дна (диску зорового нерва, сітківки, судин) 18. Проводити інтерпретацію змін органа зору при загальних захворюваннях; 19. Вміти проводити інтерпретацію змін органа зору при новоутвореннях. 20. Вміти надавати невідкладну допомогу при хімічних, термічних опіках; 21. Вміти надавати невідкладну допомогу при проникаючих пораненнях; 22. Вміти проводити інтерпретацію змін органа зору та пояснювати встановлення групи інвалідності. 	30	Поточний контроль на практичних заняттях
2	Підготовка огляду наукової літератури або проведення дослідження (індивідуальна робота).	10	Поточний контроль
3	Теми, що виносяться для самостійного опрацювання: <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія розвитку офтальмології. 2. Трахома. 	20	Підсумковий контроль
	<ol style="list-style-type: none"> 3. Зміни органа зору при авітамінозах. 4. Офтальмопаразитози. 5. Експертиза в офтальмології 		
	Разом	60	

4. Перелік матеріалів для підготовки студентів до диференційного заліку

Перелік питань для підготовки студентів до диференційного заліку

1. Зоровий аналізатор, його значення у пізнаванні зовнішнього світу.
2. Історія розвитку офтальмології. Засновники вітчизняної офтальмології. Одеська школа офтальмології.
3. Досягнення сучасної офтальмології. Видатні офтальмологи: В.П. Філатов, І.Й. Меркулов,

Н.О. Пучковська, М.Л. Краснов, М.М. Краснов, С.М. Федоров.

4. Поняття про абсолютну, професійну та громадську сліпоту. Головні причини сліпоти. Профілактика сліпоти у дорослих та дітей.
5. Формування зорових образів. Роль кори головного мозку у акті зору. Теорії акту зору.
6. Рогівка. Її будова, кровопостачання, властивості та функції.
7. Райдужка. Її будова, кровопостачання, властивості та функції.
8. Війкове (ціліарне) тіло та хоріоїдея. Їх будова, функції.
9. М'язи райдужки та війкового тіла. Сітківка, її будова, функції паличок та ковбочок.
10. Анатомія зорового нерву, особливості його будови та топографії.
11. Кришталік. Його функції, живлення, властивості.
12. Кровопостачання очного яблука.
13. Будова орбіти та її вміст.
14. М'язи повік. Їх функція та інервація.
15. Будова кон'юнктиви. Клінічні ознаки її нормального стану.
16. Анатомія сльозових органів. Методи дослідження сльозових шляхів.
17. Зовнішні м'язи ока. Їх інервація та функції.
18. Сутінковий зір, його порушення, методи дослідження.
19. Дослідження гостроти зору. Формула гостроти зору.
20. Принципи побудови таблиць для визначення гостроти зору. Кут зору.
21. Периферійний зір та його дослідження. Види порушень поля зору.
22. Кольоровідчуття, його порушення, методи дослідження. Теорії кольоровідчуття.
23. Методи дослідження переднього відрізка ока (фокальне, біфокальне освітлення, біомікроскопія).
24. Методи дослідження оптичних середовищ ока.
25. Основні елементи світлозаломної системи ока. Поняття про діоптрію.
26. Види клінічної рефракції. Роль зовнішнього середовища в формуванні рефракції.
27. Методи визначення рефракції (об'єктивні та суб'єктивні).
28. Корекція аметропії у дітей та дорослих. Оптичні окулярні скельця та їх застосування. Контактні лінзи та їх застосування.
29. Акомодація та її вікові зміни. Пресбіопія.
30. Гіперметропія, її клініка, діагностика та корекція.
31. Міопія, її клініка, причини розвитку, ускладнення, профілактика, прогресування.
32. Астигматизм, його види та корекція.
33. Головні умови бінокулярного зору.
34. Значення бінокулярного зору у виборі професії.
35. Косоокість: класифікація, діагностика, клініка, лікування.
36. Аномалії положення повік (ентропіон, ектропіон, птоз, лагофтальм). Причини їх виникнення, клініка, методи лікування.
37. Запальні захворювання повік: ячмінь, халязіон, блефарит. Клініка, лікування.
38. Дакріоцистит, етіологія, клініка, лікування.
39. Запальні захворювання орбіти (остеопериостит, флегмона орбіти, тромбоз печеристої пазухи), клініка та лікування.
40. Клінічний перебіг, етіологія та методи лікування гострих запалень слизової оболонки.
41. Клінічні вияви, етіологія та методи лікування хронічних кон'юнктивітів.
42. Стадії трахоми, їх клініка, загальні принципи лікування.
43. Суспільна та особиста профілактика трахоми.
44. Ускладнення трахоми з боку повік та рогівки.
45. Класифікація, клініка та наслідки кератитів.
46. Повзуча виразка рогової оболонки, її клініка та лікування.
47. Паренхіматозний кератит, клініка та лікування.
48. Герпетичні кератити. Їх діагностика та лікування.
49. Серозний іридоцикліт. Його клінічні особливості, перебіг, діагностика, лікування.

50. Клінічні ознаки фібринозного іридоцикліту, етіологія, патогенез, методи лікування.
51. Внутрішньоочні пухлини, клінічний перебіг, лікування.
52. Аномалії положення кришталика, діагностика, ускладнення, лікування
53. Природжена катаракта. Клініка, діагностика, методи лікування.
54. Стадії розвитку вікової катаракти. Діагностика та лікування.
55. Діагностика та лікування консервативне початкової стадії вікової катаракти.
56. Травматична катаракта. Особливості її перебігу, ускладнення, хірургічне лікування.
57. Ускладнена катаракта, її причини, клініка, лікування.
58. Вторинна катаракта, її клініка, причини виникнення, хірургічне лікування.
59. Афекія, її ознаки, корекція.
60. Офтальмоскопія, її види.
61. Картина нормального очного дна.
62. Шляхи відтоку внутрішньоочної рідини.
63. Динамічна класифікація глаукоми.
64. Методи ранньої діагностики глаукоми. Значення диспансерного обстеження хворих на глаукому.
65. Клінічні форми первинної глаукоми, лікування.
66. Диференційна діагностика первинної глаукоми та катаракти.
67. Гострий напад глаукоми, його клініка, невідкладна допомога, лікування. Диференційна діагностика з іридоциклітом.
68. Вторинна глаукома, її причини, клініка, лікування.
69. Природжена глаукома, її причини, клініка і лікування.
70. Ознаки проникаючих поранень очного яблука. Невідкладна допомога при них.
71. Проникаючі поранення очей, ускладнені наявністю стороннього тіла. Методи локалізації стороннього тіла в оці.
72. Принципи видалення внутрішньоочних сторонніх тіл при проникаючих пораненнях очей.
73. Ускладнення проникаючих поранень.
74. Симпатичне запалення, його клініка, профілактика, лікування.
75. Контузії очного яблука. Їх прояви та лікування.
76. Сторонні тіла рогівки та невідкладна допомога при них.
77. Електроофтальмія, її клінічні прояви та перша допомога.
78. Ендофтальміт та панофтальміт. Їх клініка, причини, лікування.
79. Хімічні опіки очей, клініка, невідкладна допомога.
80. Термічні опіки очей, клініка, невідкладна допомога.
81. Військова лікарська експертиза при захворюванні очей.
82. Виявлення агравації та симуляції. Контрольні методи перевірки гостроти зору.
83. Встановлення групи інвалідності внаслідок порушення зору.
84. Клініка невриту зорового нерву. Причини, диференційна діагностика з застійним диском зорового нерву.
85. Офтальмоскопічна картина застійного диску зорового нерву. Значення його у діагностиці пухлин мозку.
86. Зміни очного дна при гіпертонічній хворобі, цукровому діабеті, захворюваннях крові, СНІД.
87. Відшарування сітківки, етіологія, клініка, лікування.
88. Гострі порушення кровообігу сітківки. Причини, клініка, лікування
89. Ретинобластома. Діагностика. Клініка. Лікування.
90. Організація офтальмологічної допомоги в Україні.

5. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК для диференційного заліку

№ з/п	Назва практичних методик та навичок	Ступінь оволодіння
1.	Визначення гостроти зору суб'єктивним методом	+
2.	Визначення кольоросприйняття за таблицями Рабкіна	+
3.	Визначення поля зору контрольним методом	+
4.	Визначення поля зору за допомогою дугового периметра	+
5.	Провести огляд і виворіт повік для огляду кон'юнктиви	+
6.	Дослідження рогівки методом бічного освітлення	+
7.	Визначити чутливість рогівки	+
8.	Пальпаторно визначити болючість війкового тіла	+
9.	Визначити очний тиск тонометрично	+
10.	Визначити очний тиск пальпаторно	+
11.	Дослідження кришталика у прохідному світлі та бічному освітленні	+
12.	Визначення кута косоокості за Гіршбергом	+
13.	Провести зовнішній огляд очей: фокальне освітлення, біфокальне освітлення, рухливість ока, офтальмоскопія	+
14.	Промивання кон'юнктивальної порожнини	+
15.	Закладання мазі за повіки	+
16.	Видалення сторонніх тіл кон'юнктиви	+
17.	Масаж повік	+
18.	Закапування крапель	+
19.	Накладання пов'язки	+
20.	Надати невідкладну допомогу при гострому іридоцикліті	+
21.	Надати невідкладну допомогу при гострому кон'юнктивіті	+
22.	Надати невідкладну допомогу при сторонньому тілі кон'юнктиви, рогівки	+
23.	Надати невідкладну допомогу при гострому нападі глаукоми	+
24.	Надати невідкладну допомогу при проникаючому пораненні ока	+
25.	Надати невідкладну допомогу при хімічному та термічному опіках ока	+

6. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

В університеті використовуються різні форми контролю занять з певної навчальної дисципліни (усна, письмова, комбінована, тестування, практичні навички тощо). Результати академічної успішності студентів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 200-бальною та шкалою ЄКТС й мають стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань:

національна шкала:

– оцінка **«відмінно»** виставляється студенту, який систематично працював протягом семестру, показав під час диференційного заліку різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вмів успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань; рівень компетентності - високий (творчий);

– оцінка **«добре»** виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності; рівень компетентності - достатній (конструктивно-варіативний);

– оцінка **«задовільно»** виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі помилки у відповідях на диференційному заліку і при виконанні іспитових завдань, але володіє

необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науково-педагогічного працівника; рівень компетентності — середній (репродуктивний);

– оцінка *«незадовільно»* виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи; рівень компетентності — низький (рецептивно-продуктивний).

«0» варіант білету диф. заліку

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Освітньо-кваліфікаційний рівень – магістр

Галузь знань: 22 Охорона здоров'я

спеціальність 222 Медицина

Навчальна дисципліна – **офтальмологія**

Варіант № 0

1. Клінічні форми первинної глаукоми, лікування – **максимальна кількість балів – 20.**
2. Відшарування сітківки, етіологія, клініка, лікування – **максимальна кількість балів – 20.**
3. Сторонні тіла рогівки та невідкладна допомога при них – **максимальна кількість балів – 20.**
4. Ретинобластома. Діагностика. Клініка. Лікування – **максимальна кількість балів – 20.**

Затверджено на засіданні кафедри терапевтичних та хірургічних дисциплін, протокол № ___ від «__» _____ 2020 р.

Завідувач кафедри

доктор мед наук Зак М.Ю.

Екзаменатор

в.о. доц. Гіржева Г.В.

І таких 15 білетів

7. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Методи контролю

- Опитування (перевірка теоретичних знань та практичних навичок).
- Тестовий контроль.
- Написання огляду наукової літератури (рефератів).
- Підготовка презентацій.

Поточний контроль. Перевірка на практичних заняттях теоретичних знань і засвоєння практичних навичок, а так само результатів самостійної роботи студентів. Контролюються викладачами відповідно до конкретної мети навчальної програми. Оцінка рівня підготовки студентів здійснюється шляхом: опитування студентів, рішення й аналізу ситуаційних завдань і тестових завдань, контролю засвоєння практичних навичок.

Проміжний контроль. Перевірка можливості використання студентами для практичного застосування отриманих теоретичних знань і практичних навичок по всіх вивчених темах, а так само результатів самостійної роботи студентів. Здійснюється на останньому занятті за розділом шляхом здачі практичних навичок, тестування.

Підсумковий контроль. До підсумкового контролю (диф.залік) допускаються студенти, які

відвідали всі передбачені навчальною програмою лекції, аудиторні навчальні заняття, виконали в повному обсязі самостійну роботу й у процесі навчання набрали кількість балів, не менше, ніж мінімальну – **60 балів у семестрі**.

Розподіл балів, які отримують студенти

Позитивна оцінка на кожному семінарському занятті може бути **від 3 до 6 балів**. Оцінка нижче **3 балів** означає «незадовільно», заняття не зараховане і підлягає відпрацюванню в установленому порядку. З метою оцінки результатів навчання проводиться підсумковий контроль у формі диф. заліку, який рекомендовано для навчальних дисциплін.

Студент може максимально отримати **120 балів** всього за дисципліну + **80 балів** на диф. заліку; разом **200 балів**.

Оцінка успішності студента

Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
практичне заняття 1	11
практичне заняття 2	11
практичне заняття 3	11
практичне заняття 4	11
практичне заняття 5	11
практичне заняття 6	11
практичне заняття 7	11
практичне заняття 8	11
практичне заняття 9	11
практичне заняття 10	11
практичне заняття 11	10
Разом	120
Диф. залік	80
Разом з диф. заліком	200

Критерії оцінювання знань

Оцінкою **9 - 11 балів на практичному занятті, 111 - 120 балів загальна поточна успішність в семестрі та 71 - 80 балів на іспиті (А за шкалою ECTS та 5 за національною шкалою)** відповідь студента оцінюється, якщо вона демонструє глибокі знання анатомії та фізіології людини, вміння застосовувати теоретичний матеріал для практичного аналізу і не має ніяких неточностей.

Оцінкою **6 - 8 балів в семестрі, 80 - 90 балів загальна поточна успішність в семестрі та 61-70 балів на іспиті (В та С за шкалою ECTS та 4 за національною шкалою)** відповідь оцінюється, якщо вона показує знання, вміння застосовувати їх практично, але допускаються деякі принципові неточності.

Оцінкою **4 - 5 бали в семестрі, 60 балів загальна поточна успішність в семестрі та 50-60 балів на іспиті (D та E за шкалою ECTS та 3 за національною шкалою)** відповідь студента оцінюється за умови, що він знає головні теоретичні положення та може використати їх на практиці.

8. Джерела інформації

7.1. Основна література

1. Офтальмологія : підручник / Г.Д. Жабоедов, Р.Л. Скрипник, Т.В. Баран та ін.; за ред. чл.-кор. НАМН України, проф. Г.Д. Жабоедова, д-ра мед. наук, проф. Р.Л. Скрипник. – К. : ВСВ „Медицина”, 2011. – 424 с.
2. Офтальмологія : практикум / Г.Д. Жабоедов, В.В. Кіреєв; за ред. чл.-кор. НАМН

України, проф. Г.Д. Жабоедова, – К.: ВСВ „Медицина”, 2011. – 280 с.

3. Г.Ю. Венгер, А.М. Солдатова, Л.В. Венгер. Офтальмологія. Курс лекцій. – Одеса: Одеський медуніверситет, 2010.- 180 с.

4. Офтальмологічна допомога в Україні за роки незалежності / Моїсеєнко Р.О., Голубчиков М.В., Михальчук В.М., Риков С.О. та інші (всього 35 осіб) // Аналітично-статистичний довідник - Кропивницький: «Поліум», 2019. – 328 с.

5. Терапевтична офтальмологія. Посібник з офтальмології / За редакцією Г.Д. Жабоедова, А.О. Ватченко, К.: „Здоров’я”, 2003. – 133 с.

6. Офтальмология [Текст]: уч. пособие для студентов стоматологического факультета / А. Б. Степанянц, Е. В. Бобыкин, Е. А. Степанова; ФГБОУ ВО УГМУ Минздрава России. - Екатеринбург : Изд-во УГМУ, 2017. — 84 с.

7. Наказ МОЗ України від 28.01.2016 № 49 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при катаракті" <https://ips.ligazakon.net/document/MOZ25523>; <https://medprosvita.com.ua/nakaz-moz-ukrayini-vid-ipro-zatverdzhennya-vprovadzhennya-mediko/>

8. Наказ МОЗ України від 08.12.2015 № 827 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при порушеннях рефракції та акомодатії" <https://ips.ligazakon.net/document/MOZ25456>

9. УНІФІКОВАНИЙ КЛІНІЧНИЙ ПРОТОКОЛ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ГЛАУКОМА ПЕРВИННА ВІДКРИТОКУТОВА ПЕРВИННА ТА ВТОРИННА МЕДИЧНА ДОПОМОГА <https://medprosvita.com.ua/unifikovaniiji-klinichniiji-protokol-med/>

10. Онлайн платформа доказових клінічних протоколів МОЗ України <https://guidelines.moz.gov.ua/documents>

11. Методы обследования пациентов. Основы фармакотерапии и оптометрии в офтальмологии: учебное пособие / сост. В. В. Жаров [и др.]. – Ижевск, 2015.– 70 с.

12. Глаукома и синдром «сухого глаза» / В.В. Бржеский. – М.: «Боргес», 2018. – 228 с.

Основні підручники для вивчення дисципліни (підручники з пунктів 1-3) можна завантажити в електронному вигляді в університетській бібліотеці.

7.2. Додаткова література:

1. Дж. Ф. Вэндер, Дж. А. Голт Секреты офтальмологии / Учебное пособие для врачей-офтальмологов, студентов мед. заведений, для специалистов широкого профиля / Перевод со 2-го англ издания под общ ред. Ю.С. Астахова. – М.: Медпресс-информ, 2005. – 462 с.

2. Г.Е. Венгер, С.А. Рыков, Л.В. Венгер. Реконструктивная хирургия радужной оболочки. – Киев: Логос, 2006. – 255 с.

3. Очні хвороби. За редакцією Г.Д. Жабоедова, М.М. Сергієнко, К.: „Здоров’я”, 1999. – 310 с.

4. Глазные болезни: Учебник / Под ред. Копаевой В.Г. М.: Медицина, 2002. – 560 с.

5. Е.Е. Сомов Глазные болезни и травмы. – СПб., 2002. – 236 с.

6. Ю.С. Астахов, Г.В. Жилопуло. Глазные болезни. - Общий практикум для врачей . Справ. пособие. – СПб., СпецЛит, 2001. – 248 с.

7. Л.И. Балашевич, Ю.Д. Березин, Э.В. Бойко Современная офтальмология. Руководство для врачей. - СПб., М., Х., Минск: Питер, 2000. – 667 с.

8. И.Л. Ферфильфайн Лекарственные средства в офтальмологии. Побочные действия на глаза лекарств общемедицинской практики.: справочник / И.Л. Ферфильфайн, С.А. Рыков. . – К.: ООО „Макрос”, 2008. – 280 с.

7.3. Інформаційні ресурси

- електронний сайт бібліотеки ЧНУ імю. Петра Могили

<http://library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02infres/04elib>

- електронний сайт бібліотеки ОНМедУ <https://info.odmu.edu.ua/chair/ophthalmology/>
- Інституціональний Репозиторій Одеського національного медичного університету <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/>
- Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>
- Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
- Електронна база наукових публікацій Національної медичної бібліотеки Національного інституту здоров'я США; https://library.gov.ua/svitovi-e-resursy/dir_category/general/
- Освітній портал НМУ імені О. О. Богомольця <http://nmuofficial.com/zagalni-vidomosti/biblioteky/>